
Wereldhandelsstromen roos

2008 / 30

Zoetermeer, oktober 2008 - Peter van der Salm,

Productschap Tuinbouw, Afdeling Markt en Innovatie

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande toestemming van de uitgever of auteur.

Productschap Tuinbouw, Postbus 280, 2700 AG Zoetermeer

Telefoon (079) 347 07 07 E-mail smt@tuinbouw.nl Internet www.tuinbouw.nl

Auteur **Peter van der Salm** Telefoon (079) 347 06 62 E-mail p.vandersalm@tuinbouw.nl

Inhoudsopgave

Samenvatting	7
Inleiding	9
1 Handelsstromen snijbloemen	10
1.1 Invoer van snijbloemen in de EU	12
1.2 Invoer van snijbloemen in de Verenigde Staten	15
1.3 Invoer van snijbloemen in Rusland	16
1.4 Invoer van snijbloemen in Japan	17
1.5 Uitvoer van snijbloemen uit Nederland	18
2 Handelsstromen rozen	19
2.1 Invoer van rozen in de EU	19
2.2 Invoer van rozen in de Verenigde Staten	20
2.3 Invoer van rozen in Rusland	21
2.4 Invoer van rozen in Japan	22
3 Veilingaanvoer van rozen	23
Bronnen	26

Samenvatting

Nederland nog altijd nummer 1

Nederland is nog altijd de grootste exporteur van snijbloemen ter wereld en *het* land waar anderen de kunst komen afkijken. Maar de positie van Nederland brokkelt wel af. Bepaalde landen in Zuid-Amerika, Afrika en Azië zien de laatste jaren hun aandeel in de wereldbloemenhandel toenemen. Nederland is vooral sterk op de Europese markt: de waarde van de uitvoer naar landen in Amerika en Azië is de afgelopen jaren afgenomen, maar in Europa is nog steeds sprake van groei. Afrika speelt vooralsnog geen rol als afzetgebied, alleen als productiegebied.

Groeilanden vooral in Zuid-Amerika en Afrika

De belangrijkste concurrenten van Nederland op de wereldmarkt zijn Colombia, Ecuador en Kenia. Maar behalve concurrenten kunnen het ook belangrijke leveranciers zijn. Met name Kenia is een belangrijke aanvoerder van rozen (zowel grootbloemig als kleinbloemig) op de Nederlandse veilingen. Ook Ecuador is een belangrijke aanvoerder van snijbloemen op de Nederlandse veilingen. Colombia daarentegen levert nauwelijks snijbloemen aan Nederland. De VS blijft voor Colombia afzetland nummer 1, maar er is ook sprake van export naar Rusland, het Verenigd Koninkrijk en Japan. Dat is ook wel nodig, want de Colombiaanse sierteeltsector heeft het vanwege de lage (en nog altijd dalende) dollarkoers en inflatie in eigen land de laatste jaren moeilijk op de Amerikaanse markt. Als de situatie niet verbetert zal Colombia waarschijnlijk haar uitvoer naar andere gebieden dan de VS nog meer proberen op te voeren.

Azië; ontwakende reus?

De laatste jaren zijn ook Aziatische landen in opkomst als producent en exporteur van snijbloemen. India is hiervan het duidelijkste voorbeeld, maar ook Thailand en China zien hun uitvoer groeien. Met name de potentiële productie- en exportcapaciteit van China is aanzienlijk. Er zijn nog wel vaak problemen met kwaliteitsbeheersing en logistiek in China, maar dat zijn knelpunten die op termijn opgelost kunnen worden. De snijbloemenuitvoer van Israël en Zuid-Korea vertoont na 2004 een dalende trend.

Groeimarkt Rusland

De belangrijkste importlanden van snijbloemen zijn nog altijd Duitsland, het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten. De snelst groeiende markt op dit moment is Rusland. Nederland is nog steeds de belangrijkste exporteur op de Russische markt maar verliest snel terrein aan Ecuador en Colombia. Ook Japan is nog steeds een belangrijke afzetmarkt, maar voor Nederland zit er weinig muziek in de Japanse markt: in 2000 was Nederland nog de belangrijkste exporteur van snijbloemen naar dat land, in 2006 was het afgezakt naar een achtste plaats. Behalve Aziatische landen als Maleisië, Thailand en China is ook Colombia een belangrijke leverancier van Japan geworden.

Zwakke dollar, dalende export

De invoerwaarde van snijbloemen in de VS blijft toenemen, maar Nederland kan er niet van profiteren. In dollars is de waarde van de Nederlandse snijbloemenuitvoer naar de VS nog wel toegenomen de laatste jaren, maar in euro is er na 2001 sprake van een duidelijk daling. Colombia en Ecuador zijn de belangrijkste spelers op de Amerikaanse markt, hoewel met name Colombia ook veel hinder heeft van de zwakke dollar.

Inleiding

De roos is de belangrijkste snijbloem in het Nederlandse exportassortiment en wordt wel de drager van onze snijbloemenexport genoemd. Door de opkomst van andere productielanden, zowel in Zuid-Amerika als in Afrika, verschuiven de traditionele handelsstromen. Om een reëel beeld te krijgen van de positie van Nederland, nu en in de toekomst, heeft de VBN daarom gevraagd deze verschuivingen in kaart te brengen.

Handelscijfers voor het product roos zijn helaas niet voor ieder land beschikbaar, waardoor de handelstromen niet volledig in kaart gebracht kunnen worden. De productgroep verse snijbloemen is wel beschikbaar binnen de internationale handelsstatistieken. Daarom wordt in hoofdstuk 1 begonnen met het in kaart brengen van de handelstromen van verse snijbloemen.

Wel is het mogelijk de invoer van rozen in mono-boeketten in de Europese Unie, de Verenigde Staten en Japan in kaart te brengen. De invoer van rozen als onderdeel van gemengde boeketten valt daar uiteraard buiten, waardoor het beeld niet helemaal compleet is. De uitvoer van Nederlandse snijbloemen naar de Verenigde Staten bijvoorbeeld bestaat voor meer dan 90% uit de productgroep "overige snijbloemen", waar ook gemengde boeketten onder vallen. Het is verder niet te achterhalen hoeveel rozen daarin verwerkt zijn.

De gegevens in dit rapport komen uit verschillende bronnen, met verschillende valuta. Er is voor gekozen om de valuta van de gebruikte bron aan te houden. Dit betekent dat er drie verschillende valuta in dit rapport voorkomen: de Amerikaanse dollar, de euro en de Japanse yen. De gebruikte valuta staat altijd in de titel van de tabel vermeld.

1 Handelsstromen snijbloemen

Tabel 1.1 Ranglijst exporteurs van verse snijbloemen, exportwaarde x \$ 1.000

Bron: UNComtrade	2003	2004	2005	2006	+/- t.o.v 2003
Nederland	2.778.941	3.009.493	3.082.365	3.291.324	18%
Colombia	679.403	699.427	897.018	960.466	41%
Ecuador	293.326	340.810	368.990	433.617	48%
Kenia	175.446	231.370	n.b.	n.b.	
Italië	77.988	81.814	74.635	76.087	-2%
India	9.832	7.803	16.808	75.476	668%
België	53.907	64.232	60.980	70.952	32%
Thailand	49.607	54.911	64.924	70.288	42%
Israël	73.329	83.624	68.771	60.288	-18%
Duitsland	31.010	43.380	48.444	49.347	59%
Spanje	86.632	76.667	59.239	48.344	-44%
Mexico	18.431	17.089	18.248	44.852	143%
USA	47.376	36.228	38.418	42.138	-11%
Verenigd Koninkrijk	35.970	31.098	38.673	40.820	13%
Zimbabwe	n.b.	16.869	33.658	n.b.	
Costa Rica	26.638	27.620	32.529	36.966	39%
China	6.916	12.732	16.568	27.575	299%
Zuid-Korea	29.404	36.255	32.590	26.446	-10%

- Nederland is nog altijd de grootste exporteur van bloemen ter wereld. Inclusief de re-export van geïmporteerde bloemen exporteert Nederland meer dan 3 miljard dollar aan verse snijbloemen per jaar.
- Colombia, de nummer twee op de wereldranglijst, bleef in 2006 nog onder de 1 miljard stekers. Door de zwakke dollar en inflatie in eigen land heeft de Colombiaanse sierteelt de laatste tijd de nodige problemen. Hierdoor wordt het voor Colombia belangrijk om ook naar andere markten dan de VS te exporteren¹.
- Van Kenia zijn helaas geen recente cijfers beschikbaar via UNComtrade, maar uit de importcijfers van Eurostat (zie tabel 1.3) kan opgemaakt worden dat de totale bloemenexport vanuit dat land flink is blijven groeien. De huidige politieke onrust in Kenia lijkt de bloemenexport nog niet echt in problemen te hebben gebracht, maar toch is er een kans dat Kenia meer marktaandeel aan bijvoorbeeld Ethiopië gaat verliezen².
- Het groeitempo van de Nederlandse bloemenexport is kleiner dan dat van Colombia en Ecuador (en waarschijnlijk ook Kenia).
- India heeft na 2004 een stormachtige opkomst meegemaakt als bloemexporterend land, maar in vergelijking met de top 4 is het nog een kleine speler.
- Sinds 2003 is de bloemenexport uit China verdrievoudigd, maar in absolute hoeveelheden is China nog een bescheiden exporteur, vooral gezien de potentiële productiecapaciteit van dat land.
- De bloemenexport van Duitsland en het Verenigd Koninkrijk zal voor een belangrijk deel bestaan uit re-export van importbloemen.

¹ Zie ook Vakblad voor de Bloemisterij 11 (2008), blz 16-17, "Lage dollar en inflatie geselen Colombiaanse sierteelt".

² Zie ook Vakblad voor de Bloemisterij 12 (2008), blz 18-20, "Kenia staat nog steeds bovenaan in de regio".

Tabel 1.2 Ranglijst importeurs van verse snijbloemen, importwaarde x \$ 1.000

Bron: UNComtrade	2003	2004	2005	2006	+/- t.o.v 2003
Duitsland	825.746	950.189	1.075.911	1.064.581	29%
Verenigd Koninkrijk	896.594	964.463	941.525	984.018	10%
USA	758.118	880.397	899.605	974.477	29%
Nederland	472.506	493.462	531.021	587.930	24%
Frankrijk	452.270	491.239	502.972	506.135	12%
Rusland	59.164	117.251	169.707	257.846	336%
Japan	162.439	207.756	216.114	225.794	39%
Italië	181.271	191.480	208.762	203.836	12%
Zwitserland	156.895	165.779	161.132	165.135	5%
België	103.023	117.684	122.997	130.554	27%
Canada	74.882	83.761	91.367	98.451	31%
Oostenrijk	86.806	86.752	95.005	97.715	13%
Spanje	60.123	66.235	81.268	93.606	56%
Zweden	60.743	65.400	70.452	87.627	44%
Denemarken	54.997	68.530	72.116	76.771	40%

- De belangrijkste importmarkten voor snijbloemen zijn Duitsland, het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten. De invoer in Nederland is grotendeels bestemd voor re-export.
- De Russische markt is de afgelopen jaren spectaculair gegroeid.

1.1 Invoer van snijbloemen in de EU

Tabel 1.3 Invoer van verse snijbloemen in de Europese Unie, x € 1.000

Bron: Eurostat	2003	2004	2005	2006	+/- t.o.v 2003
TOTAAL NIET EUROPESE UNIE [27]	650.558	648.619	698.636	775.835	19%
AFRIKA	336.010	349.840	376.844	422.545	26%
Kenia	209.114	236.229	266.847	313.055	50%
Zimbabwe	57.373	40.929	31.963	23.432	-59%
Ethiopië	3.291	5.233	9.676	21.827	563%
Oeganda	17.550	20.839	22.380	20.484	17%
Zuid-Afrika	13.163	16.004	16.400	14.133	7%
Zambia	17.211	13.970	13.425	12.353	-28%
Tanzania	6.174	5.039	5.423	5.933	-4%
Marokko	2.778	2.692	2.337	3.023	9%
Ivoorkust	3.723	3.635	2.966	2.731	-27%
Egypte	1.143	833	1.238	1.749	53%
Kameroen	1.359	1.788	1.575	1.340	-1%
Mauritius	1.630	1.408	1.178	1.108	-32%
Tunesië	251	56	15	439	75%
Boeroendi	309	342	251	345	12%
Rwanda		176	366	270	53%
Malawi	560	259	284	202	-64%
Mozambique	104	252	416	24	-77%
Overig Afrika	277	156	104	97	-65%
AMERIKA	181.724	172.755	197.455	226.759	25%
Colombia	99.553	84.225	101.166	114.439	15%
Ecuador	73.053	79.468	86.065	100.705	38%
Costa Rica	3.713	2.293	2.786	3.492	-6%
Peru	2.402	2.630	2.953	3.332	39%
Brazilië	1.747	2.532	2.111	2.254	29%
Chili	411	637	1.546	1.490	263%
VS van Amerika	584	516	572	376	-36%
Mexico	16	151	21	280	++
Guatemala	148	184	108	240	62%
Overig Amerika	97	119	127	151	56%
AZIE	128.366	121.859	120.160	123.557	-4%
Israël	92.248	85.556	81.422	78.724	-15%
Thailand	17.142	16.796	18.282	20.343	19%
Turkije	10.667	12.507	13.566	16.157	51%
India	2.697	2.607	2.343	2.789	3%
Gazastrook	2.176	2.290	1.672	1.691	-22%
Taiwan	123	198	616	1.063	764%
Maleisië	624	926	861	1.034	66%
China	133	133	436	768	477%
Singapore	979	412	488	435	-56%
Overig Azië	1.577	434	474	553	-65%

- De snijbloemeninvoer in de EU uit landen van buiten de EU is in de periode 2003-2006 met 19% gegroeid. Dat is vooral een gevolg van de toegenomen invoer uit Afrika en Amerika.
- De invoer uit Azië, en dan met name uit Israël, is in de periode 2003-2006 afgenomen.
- De invoer van verse snijbloemen van in de EU is voor meer dan 50% afkomstig uit Afrikaanse landen, met name uit Kenia. De invoer uit Zimbabwe is meer dan gehalveerd in de periode 2003-2006. De invoer uit Ethiopië is meer dan vervijfvoudigd.
- Bijna 30% van de snijbloemeninvoer in de EU is afkomstig van het Amerikaanse continent, vooral uit Colombia en Ecuador. De invoer uit Ecuador is sneller gegroeid dan de invoer uit Colombia. Met name 2006 laat een flinke groei zien.
- Iets meer dan 15% van de snijbloemeninvoer in de EU is afkomstig uit Aziatische landen. Israël is de belangrijkste leverancier uit Azië, maar verliest wel duidelijk marktaandeel.

Tabel 1.4 Bestemming van de invoer van snijbloemen van buiten de EU in de landen van de EU, x € 1.000

Bron: Eurostat	2003	2004	2005	2006	+/- t.o.v 2003
TOTAAL EUROPESE UNIE [27]	650.558	648.619	698.636	775.835	19%
Nederland	379.594	369.386	404.367	445.667	17%
Verenigd Koninkrijk	111.878	124.119	139.932	151.975	36%
Duitsland	54.889	55.641	50.477	54.085	-1%
Spanje	21.494	21.232	26.991	32.142	50%
België	14.360	16.816	16.363	27.570	92%
Italië	25.296	23.562	22.302	22.462	-11%
Zweden	7.372	8.677	9.561	10.191	38%
Frankrijk	14.280	13.057	11.046	10.126	-29%
Oostenrijk	3.161	2.733	4.270	6.351	101%
Griekenland	4.976	4.687	3.605	3.443	-31%
Portugal	1.890	1.708	1.579	1.832	-3%
Tsjechië	5.569	3.369	1.777	1.533	-72%
Letland	467	252	454	1.515	224%
Roemenië			2.154	1.402	
Bulgarije			743	1.007	
Ierland	772	570	350	810	5%
Cyprus (Grieks deel)	137	249	517	779	469%
Polen		431	737	767	
Hongarije	436	440	434	633	45%
Slowakije	1.402	692	261	544	-61%
Luxemburg	349	173	149	412	18%
Estland	798	480	397	411	-48%
Overige landen	1.438	345	170	178	-88%

- Nederland is nog altijd het belangrijkste Europese aanvoerland van snijbloemen uit andere delen van wereld, met een aandeel van 57% à 58%.
- De import in het Verenigd Koninkrijk groeit wel wat sneller dan de import in Nederland.

Tabel 1.5 Invoer van verse snijbloemen in Nederland uit landen buiten de EU, x € 1.000

Bron: Eurostat	2003	2004	2005	2006	+/- t.o.v 2003
TOTAAL NIET EUROPESE UNIE [27]	379.594	369.386	404.367	445.667	17%
AFRIKA	238.022	230.818	252.201	284.709	20%
Kenia	135.485	145.128	168.017	199.759	47%
Zimbabwe	54.714	37.242	29.482	21.653	-60%
Oeganda	16.894	20.301	21.788	20.340	20%
Ethiopië	217	859	6.067	17.593	++
Zambia	16.651	13.072	13.088	11.931	-28%
Zuid-Afrika	7.226	8.005	7.261	6.234	-14%
Tanzania	3.622	3.459	3.972	4.239	17%
Egypte	569	486	838	1.326	133%
Tunesië	199	40	5	429	116%
Boeroendi	309	342	251	345	12%
Ivoorkust	938	669	398	286	-70%
Overig Afrika	1.198	1.215	1.034	574	-52%
AMERIKA	61.132	65.863	82.575	98.841	62%
Ecuador	35.763	42.992	51.774	65.741	84%
Colombia	21.418	18.412	25.736	27.339	28%
Brazilië	1.120	1.800	1.548	1.518	36%
Chili	409	628	1.492	1.467	259%
Peru	475	601	656	1.102	132%
Costa Rica	1.397	780	696	756	-46%
VS van Amerika	490	430	505	328	-33%
Mexico	4	3	10	269	++
Guatemala	30	127	74	189	530%
Overig Amerika	26	90	84	132	408%
AZIE	78.200	69.871	66.549	60.025	-23%
Israël	70.637	60.848	58.682	49.680	-30%
Thailand	2.317	2.650	2.982	3.567	54%
Turkije	1.137	2.142	1.482	2.210	94%
Gazastrook	2.163	2.239	1.640	1.630	-25%
India	1.177	1.339	905	1.560	33%
China	36	19	189	668	++
Maleisië	81	133	115	150	85%
Filippijnen	61	71	96	146	139%
Japan	159	99	172	139	-13%
Singapore	304	161	162	134	-56%
Iran	93	52	17	81	-13%
Taiwan	34	64	86	41	21%
Overig Azië	1	54	21	19	++

- De snijbloemeninvoer in Nederland uit landen van buiten de EU is in de periode 2003-2006 met 17% gegroeid. Dat is vooral een gevolg van de toegenomen invoer uit Afrika en Amerika, de invoer uit Azië is in deze periode afgenomen.
- De belangrijkste aanvoerlanden van buiten de EU zijn Kenia, Ecuador, Israël, Colombia, Zimbabwe, Oeganda en Ethiopië. De aanvoer uit Zimbabwe en Israël vertoont een duidelijk dalende trend.

- Uit een vergelijking van tabel 1.5 met tabel 1.3 blijkt dat de toename van de invoer in de EU uit Amerikaanse landen vooral aan een gevolg is van de groeiende invoer in Nederland, terwijl de toename van de invoer uit Afrika ook aan andere EU-landen is te danken.

1.2 Invoer van snijbloemen in de Verenigde Staten

Tabel 1.6 Invoer van verse snijbloemen in de VS naar herkomstland, x \$ 1.000

Bron: USDA	2003	2004	2005	2006	+/- t.o.v 2003
TOTAAL	601.149	699.816	703.140	763.058	27%
Colombia	343.590	414.904	418.138	448.420	31%
Ecuador	105.799	134.275	129.283	141.395	34%
Nederland	67.344	65.600	64.491	72.311	7%
Costa Rica	17.062	18.540	23.351	29.763	74%
Mexico	15.242	14.262	17.964	20.107	32%
Canada	19.785	21.057	17.291	14.083	-29%
Thailand	2.668	3.247	4.749	6.976	161%
Nieuw-Zeeland	3.985	4.260	4.627	5.284	33%
Guatemala	3.848	4.070	3.831	4.048	5%
Dominicaanse Republiek	1.395	1.171	2.874	3.834	175%
Peru	2.521	2.604	2.286	3.826	52%
Israël	7.514	5.686	2.590	2.287	-70%
Brazilië	1.903	2.268	2.824	2.081	9%
Australië	1.212	1.157	1.157	1.840	52%
Chili	2.237	2.016	2.756	889	-60%
Kenia	703	598	846	767	9%
Zuid-Afrika	666	688	760	713	7%
Ethiopië	0	0	22	424	++
Overige landen	3.675	3.413	3.300	4.010	9%

- De invoer van verse snijbloemen in de VS is voor bijna 60% afkomstig uit Colombia. De roos een belangrijk onderdeel van het Colombiaanse snijbloemenassortiment (zie tabel 2.2), maar er worden bijvoorbeeld ook veel gemengde boeketten naar de VS uitgevoerd.
- Ecuador heeft een aandeel in de invoer in de VS van 18 à 19 %.
- Nederland is nog steeds nummer 3 maar heeft een dalend marktaandeel. In dollars is de waarde van de invoer uit Nederland nog met 7% gestegen in de periode 2003-2006, maar door het verloop van de euro/dollar koers is de waarde van de invoer in euro gedaald (zie ook PT rapport 2007-23, Invoer van siergewassen in de VS, 2002-2006).
- De invoer uit Costa Rica en Mexico heeft een flinke groei doorgemaakt in de periode 2003-2006.
- De invoer uit Canada is na 2004 duidelijk afgenomen.

1.3 Invoer van snijbloemen in Rusland

Tabel 1.7 Invoer van verse snijbloemen in Rusland, x \$ 1.000

Bron: UNComtrade	2003	2004	2005	2006	+/- t.o.v 2003
TOTAAL	59.164	117.251	169.707	257.846	336%
Nederland	33.225	46.882	46.140	81.222	144%
Ecuador	12.625	28.047	40.540	79.983	534%
Colombia	6.433	16.351	33.085	49.114	663%
Israël	3.550	7.037	11.218	32.182	807%
Turkije	1.007	2.294	4.174	4.055	303%
Kenia	15	9	617	2.862	++
China	367	359	450	2.039	455%
Ethiopië	-	-	171	1.559	++
Frankrijk	-	2.227	9.961	1.190	++
Thailand	16	149	374	1.019	++
Oezbekistan	969	621	435	457	-53%
Polen	87	1.555	2.933	365	318%
Zuid-Afrika	0	10	35	280	++
Azerbeidzjan	373	312	225	220	-41%
Italië	8	1.294	5.637	203	++
Spanje	275	249	7.842	135	-51%
België	49	4.350	2.653	5	-90%
Overige landen	163	5.506	3.216	955	488%

- De Russische markt voor snijbloemen heeft in de periode 2003-2006 een stormachtige groei meegemaakt.
- Nederland is nogal altijd de grootste exporteur (inclusief re-export) van verse snijbloemen naar Rusland, maar heeft haar aandeel wel zien zakken van 56% in 2003 naar 32% in 2006. De kans bestaat dat Nederland ingehaald gaat worden door Ecuador.
- Uit het PT importeursonderzoek in Rusland (PT rapport 2006-77) blijkt wel dat Nederlandse leveranciers over het algemeen het beste beoordeeld worden door de Russische importeurs. Het prijsniveau van de Nederlandse bloemen wordt als nadeel genoemd, maar het grote assortiment, de jaarrond-levering en de kwaliteit zijn pluspunten.
- De invoer uit Ecuador, Colombia en Israël is zeer sterk gegroeid. Ecuador en Colombia leveren vooral rozen aan Rusland.
- Volgens cijfers van de Russische douane bestond de snijbloemeninvoer in 2005 voor bijna 40% (in waarde) uit rozen, voor 18% uit chrysant en voor 16% uit anjer (zie tabel 2.3).

1.4 Invoer van snijbloemen in Japan

Tabel 1.8 Invoer van verse snijbloemen in Japan, x \$ 1.000

Bron: UNComtrade	2003	2004	2005	2006	+/- t.o.v 2003
TOTAAL	162.439	207.756	216.114	225.794	39%
Maleisië	17.119	31.210	41.149	49.282	188%
Colombia	20.423	24.335	27.513	30.087	47%
Thailand	24.442	27.343	27.188	29.352	20%
China	5.345	11.343	14.801	19.388	263%
Azië niet gespecificeerd	14.895	19.995	18.411	19.093	28%
Nieuw-Zeeland	15.589	14.346	14.761	13.627	-13%
Zuid-Korea	17.901	23.429	20.652	13.397	-25%
Nederland	13.887	14.429	11.690	10.379	-25%
Kenia	1.407	2.624	4.412	8.020	470%
Vietnam	3.350	5.667	6.530	7.126	113%
Australië	7.042	8.597	7.203	6.215	-12%
Ecuador	3.267	5.357	5.407	5.689	74%
India	3.493	4.095	3.869	5.582	60%
Zuid-Afrika	2.245	2.652	2.575	1.924	-14%
Singapore	4.353	4.812	4.051	1.659	-62%
Overige landen	7.679	7.522	5.901	4.976	-35%

- De invoerwaarde van verse snijbloemen in Japan is in de periode 2003-2006 met bijna 40% gegroeid.
- Nederland, dat in 2000 nog de belangrijkste exporteur van snijbloemen naar Japan was, heeft daar niet van kunnen profiteren: de waarde van de invoer uit Nederland is in de periode 2003-2006 met een kwart gedaald.
- Volgens cijfers van het Japanse ministerie van landbouw bestaat de import van verse snijbloemen voor 7% à 8% uit rozen. Anjers, chrysanten en orchideeën hebben een groter aandeel in de import dan rozen (zie ook de Marktmonitor Japan 2007, rapport PT 2007-71).

1.5 Uitvoer van snijbloemen uit Nederland

Tabel 1.9 Uitvoer van snijbloemen uit Nederland, x €1.000

bron: HBAG	2003	2004	2005	2006	2007	+/- t.o.v 2003
TOTAAL	3.008.211	3.051.624	3.143.723	3.237.115	3.379.677	12%
Europese Unie [27]	2.651.243	2.717.423	2.796.368	2.846.919	2.985.341	13%
Overig Europa	207.808	198.097	218.784	251.170	268.247	29%
Afrika	619	361	1.176	1.022	1.228	98%
Amerika	112.508	101.491	95.588	103.734	91.617	-19%
Azië	35.899	34.209	31.766	34.247	33.200	-8%
Oceanië	134	43	43	22	45	-66%

- De uitvoerwaarde van snijbloemen uit Nederland blijft nog altijd toenemen.
- De groei wordt praktisch alleen in europa geboekt.
- Afrika speelt momenteel alleen een rol als leverancier van bloemen, niet als klant.
- Door de al jaren durende gestage daling van de dollar t.o.v. de euro wordt de Amerikaanse markt steeds moeilijker voor Nederland.
- De uitvoer naar Azië is relatief stabiel, maar de uitvoer naar Japan vertoonde de afgelopen vijf jaar een structurele daling.
- Oceanië ligt aan de andere kant van de wereld en zal waarschijnlijk alleen voor bepaalde specialiteiten een markt kunnen zijn.

2 Handelsstromen rozen

Handelscijfers voor het product roos zijn helaas niet beschikbaar via UNComtrade. Wel leveren de nationale statistieken van een aantal landen gegevens over de import van rozen.

2.1 Invoer van rozen in de EU

Tabel 2.1 Invoer van rozen in de Europese Unie, x € 1.000

Bron: Eurostat	2003	2004	2005	2006	+/- t.o.v 2003
TOTAAL NIET EUROPESE UNIE [27]	314.529	311.239	338.819	391.676	25%
AFRIKA	238.481	236.617	264.199	308.012	29%
Kenia	154.498	161.472	188.384	229.280	48%
Oeganda	17.534	20.771	22.335	20.463	17%
Ethiopië	3.260	5.154	8.775	19.496	498%
Zimbabwe	36.813	25.835	21.854	16.845	-54%
Zambia	17.107	12.956	12.422	11.448	-33%
Tanzania	5.452	4.797	5.129	5.586	2%
Zuid-Afrika	2.497	4.391	3.798	3.960	59%
Boeroendi	306	342	251	345	13%
Rwanda		176	364	270	53%
Malawi	532	182	259	190	-64%
Marokko	327	268	206	112	-66%
Mozambique	104	247	416	7	-93%
Overig Afrika	51	26	6	10	-80%
AMERIKA	60.757	60.462	64.748	76.288	26%
Ecuador	46.100	49.453	51.808	59.878	30%
Colombia	12.802	9.392	11.842	15.157	18%
Brazilië	827	1.231	1.039	1.211	46%
Guatemala	119	41	13	12	-90%
Costa Rica	833	181	20	5	-99%
Overig Amerika	76	164	26	25	-67%
AZIE	14.806	13.781	9.450	7.180	-52%
Israël	11.716	11.097	6.956	4.349	-63%
India	2.548	2.454	2.213	2.715	7%
China	63	56	138	71	13%
Turkije	170	140	110	42	-75%
Overig Azië	309	34	33	3	-99%

- Kenia en Ecuador zijn de belangrijkste exporteurs van rozen naar de Europese Unie.
- Ethiopië is in opkomst, Zimbabwe zakt steeds verder weg. Het is de vraag in hoeverre recente ontwikkelingen in Zimbabwe het verval van dat land kunnen stoppen.
- De invoer uit Colombia stijgt, maar blijft relatief bescheiden. Voor Colombiaanse rozen blijft de Verenigde Staten afzetmarkt nummer 1 (zie tabel 2.2). Door de koersontwikkeling van de euro en de dollar wordt Europa wel steeds aantrekkelijker als afzetmarkt.
- Omgerekend naar dollars is de EU als afzetmarkt voor Ecuador bijna even belangrijk als de VS.

2.2 Invoer van rozen in de Verenigde Staten

Tabel 2.2 Invoer van rozen in de VS, x \$ 1.000

Bron: USDA	2003	2004	2005	2006	+/- t.o.v 2003
TOTAAL	216.645	250.188	274.651	300.700	39%
Colombia	144.812	169.625	189.053	205.930	42%
Ecuador	59.782	69.418	74.244	82.692	38%
Mexico	3.578	3.616	4.335	4.075	14%
Guatemala	3.763	3.834	3.512	3.636	-3%
Costa Rica	406	746	920	1.852	356%
Nederland	1.861	1.312	1.067	1.207	-35%
Kenia	696	593	803	733	5%
Canada	1.092	893	284	245	-78%
Oeganda	0	0	0	237	++
Zuid-Afrika	9	31	320	24	167%
Ethiopië	0	0	22	23	++
Overige landen	646	120	91	46	-93%

- De Verenigde Staten importeert vooral rozen uit Colombia, Ecuador komt duidelijk op de tweede plaats.
- De invoer uit Nederland is zeer gering en daalt, Costa Rica is in opkomst.
- De invoer van rozen uit Afrikaanse landen is (nog) zeer bescheiden.

2.3 Invoer van rozen in Rusland

Tabel 2.3 Import van verse snijbloemen in Rusland in 2005

Bron: Douane Rusland	% op basis van aantal stelen	% op basis van importwaarde
Roos	31,8%	38,5%
Chrysant	19,2%	18,3%
Anjer	48,8%	16,2%
Snijgroen	0,1%	6,3%
Orchidee	0,2%	0,8%
Gladiool	0,1%	0,0%
Overig	0,2%	19,9%
Totaal	100%	100%

- Op basis van het aantal stelen is de anjer de belangrijkste importbloem in Rusland.
- De roos is de belangrijkste importbloem op basis van waarde.

Tabel 2.4 Import van rozen in Rusland uit EU-landen, x € 1.000

Bron: Eurostat	2003	2004	2005	2006	+/- t.o.v 2003
TOTAAL EU [27]	24.558	22.737	24.749	34.297	40%
Nederland	24.432	18.812	21.586	33.135	36%
Polen		1.097	1.536	692	
Duitsland		2.307	682		
Tsjechië			527		
Litouwen		176	213	435	
Finland	126	78	40	23	-82%
België		239			
Overige landen	0	28	165	12	

- De uitvoer van rozen uit Europa naar Rusland is in de periode 2003-2006 met 40% gegroeid.
- Nederland is verreweg de grootste Europese exporteur van rozen (inclusief importrozen) naar Rusland.
- Er zijn helaas geen gegevens over de import van rozen uit landen van buiten de EU, maar gezien de invoer van snijbloemen (zie tabel 1.7) zullen vooral Ecuador en Colombia belangrijke leveranciers zijn. Afrikaanse rozen zullen vooral via Europa naar Rusland worden verhandeld.

2.4 Invoer van rozen in Japan

Tabel 2.5 Invoer van rozen in Japan, x 1.000 yen

Bron: Ministerie van Financiën Japan	2003	2004	2005	2006	+/- t.o.v 2003
TOTAAL	1.668.835	1.922.215	1.988.975	2.234.533	34%
India	402.838	430.946	421.879	643.922	60%
Kenia	61.412	56.744	110.540	442.213	++
Zuid-Korea	656.200	781.019	669.889	356.428	-46%
Nederland	381.842	365.940	298.494	290.780	-24%
Ecuador	11.959	94.200	118.874	129.994	++
Colombia	36.494	49.578	124.844	117.937	223%
Vietnam	74.792	80.034	96.347	110.807	48%
China	19.972	28.162	32.328	64.833	225%
Zuid-Afrika	4.010	16.988	76.450	36.875	++
Indonesië	317	905	8.118	18.029	++
Ethiopië				12.239	++
Tanzania		12.372	23.874	3.640	-71%
Thailand	11.102	1.078	942	1.720	-85%
Maleisië		352		1.189	++
Overige landen	7.897	3.897	6.396	3.927	-50%

- De waarde van de rozeninvoer in Japan is in de periode 2003-2006 met 34% toegenomen. Met name in 2006 was er sprake van een forse stijging.
- India en Kenia zijn de grootste aanvoerders van rozen op de Japanse markt. De invoer uit Kenia is na 2004, en met name in 2006, explosief gestegen.
- De invoer uit Zuid-Korea en Nederland is de laatste jaren flink gedaald.
- De invoer van rozen uit Ecuador, Colombia, Vietnam, China, Zuid-Afrika, Indonesië en Ethiopië is de laatste jaren flink gestegen.

3 Veilingaanvoer van rozen

Tabel 3.1 Veilingaanvoer van grootbloemige rozen in Nederland, stelen x 1.000

Bron: VBN	2002	2003	2004	2005	2006	2007	+/- t.o.v 2003
Nederland	1.275.881	1.420.508	1.466.667	1.478.852	1.411.252	1.327.117	4%
Kenia	211.465	260.418	400.685	529.823	631.612	700.349	231%
Ethiopië	91	192	3.494	25.104	80.503	200.474	++
Tanzania	30.845	16.184	15.505	22.186	36.437	50.605	64%
Ecuador	21.471	29.018	30.452	34.177	39.986	47.563	122%
Zambia	44.683	42.116	42.234	37.463	33.815	39.342	-12%
Oeganda	4.474	4.189	18.751	31.252	34.692	36.852	++
België	19.502	25.964	27.670	22.423	17.540	15.918	-18%
Zimbabwe	49.889	49.048	47.979	47.989	13.477	12.879	-74%
Brazilië	630	4.283	8.815	12.597	11.328	7.370	++
India	7.734	6.134	8.026	6.768	2.602	4.396	-43%
Duitsland	5.302	4.984	2.650	2.520	2.343	2.692	-49%
Israël	9.507	9.615	8.454	8.883	4.437	2.210	-77%
Rwanda	1.614	0	17	0	0	2.051	27%
Zuid-Afrika	1.306	4.044	10.100	4.505	606	854	-35%
Spanje	2	0	0	1	1.715	335	++
Swaziland	54	95	20	-2	12	239	344%
Ivoorkust	0	0	0	0	0	191	++
Malawi	2.486	1.302	441	161	188	99	-96%
Colombia	819	289	726	0	60	53	-94%
Costa Rica	0	0	0	599	1.533	1	144%
Overige landen	2.282	1.179	1.559	2.728	1.649	699	-69%
TOTAAL	1.690.039	1.879.562	2.094.245	2.268.029	2.325.788	2.452.289	45%

- De aanvoer van grootbloemige rozen op de Nederlandse veilingen is de afgelopen jaren fors toegenomen.
- Nederland zelf is nog altijd de grootste aanvoerder van grootbloemige rozen op de Nederlandse veilingen, maar de groei van de Nederlandse aanvoer is in 2005 omgezet in een daling. Het aandeel van Nederland in de aanvoer is gedaald van 75% naar 54%.
- Kenia en Ethiopië zijn de belangrijkste groeilanden geworden bij de aanvoer van grootbloemige rozen, een ontwikkeling die in belangrijke mate het gevolg is van de vestiging in die landen van buitenlandse (Nederlandse) ondernemingen. Het aandeel van Kenia in de aanvoer is gestegen van 13% naar 29%. Ethiopië heeft praktisch vanuit het niets een aandeel van 8% opgebouwd.
- Tanzania, Ecuador en Oeganda zitten in de sub-top.

Tabel 3.2 Veilingaanvoer van kleinbloemige rozen in Nederland, stelen x 1.000

Bron: VBN	2002	2003	2004	2005	2006	2007	+/- t.o.v 2003
Kenia	526.958	698.277	697.614	734.835	623.404	522.188	-1%
Ethiopië	312	262	9.495	21.749	57.739	124.845	++
Oeganda	128.217	151.031	175.932	152.155	93.104	53.052	-59%
Zimbabwe	162.219	83.909	80.483	82.884	46.157	43.553	-73%
Nederland	434.456	284.278	180.785	120.421	75.907	33.397	-92%
Zambia	34.777	26.464	19.563	16.030	10.856	13.358	-62%
Israël	143.569	121.399	85.816	52.377	24.617	12.864	-91%
Ecuador	5.660	10.298	6.716	5.063	4.784	5.169	-9%
België	12.400	11.507	9.469	4.761	3.752	3.310	-73%
Spanje	1	1	0	0	2.493	3.096	++
Duitsland	599	1.845	359	110	509	301	-50%
Swaziland	395	1.451	2.809	0	83	270	-32%
Malawi	642	585	367	226	300	226	-65%
Rwanda	3.016	0	0	0	0	140	-95%
Zuid-Afrika	1.002	5.975	6.078	2.039	460	53	-95%
Colombia	5	6	0	0	1	27	490%
India	246	182	250	130	3	19	-92%
Tanzania	24.109	10.230	5.217	1.735	1.105	3	-100%
Costa Rica	0	0	0	478	896	1	
Overige landen	1.103	632	1.101	3.119	1.057	92	-92%
TOTAAL	1.479.684	1.408.334	1.282.056	1.198.112	947.230	815.964	-45%

- Kenia is al jaren duidelijk de belangrijkste aanvoerder van kleinbloemige rozen in Nederland. De aanvoer vertoont wel een dalende trend, met name na 2005, maar omdat de totale aanvoer van kleinbloemige rozen nog meer is gedaald, is de positie van Kenia relatief wel belangrijker geworden: het aandeel van Kenia in de aanvoer is gestegen van 35% naar 64%
- Het belangrijkste groeiland is Ethiopië, dat inmiddels een aandeel van 15% in de aanvoer heeft. Op Spanje na is het tevens het enige groeiland.

Tabel 3.3 Veilingaanvoer van trosrozen in Nederland, stelen x 1.000

Bron: VBN	2002	2003	2004	2005	2006	2007	+/- t.o.v 2003
Nederland	54.131	45.332	41.362	41.313	37.345	39.144	-28%
Kenia	77.915	63.685	44.047	40.562	31.863	26.923	-65%
Duitsland	383	363	811	982	1.077	1.124	194%
Rwanda	0	0	0	0	0	360	
Malawi	1.531	1.632	1.448	1.667	1.015	337	-78%
Turkije	107	323	577	0	227	181	69%
België	423	0	0	0	0	80	-81%
Colombia	60	247	0	0	0	28	-53%
Guatemala	0	0	0	0	0	18	
Tanzania	0	0	0	0	1	12	
Oeganda	30	19	0	0	1	8	-73%
Zimbabwe	336	304	149	53	60	6	-98%
Frankrijk	79	110	73	414	224	5	-93%
Ethiopië	0	0	0	5	5	4	
Italië	0	14	9	0	0	2	
Ecuador	471	321	18	10	2	1	-100%
Zuid-Afrika	20	0	0	0	3	0	-98%
Israël	25	49	50	9	6	0	-99%
Overige landen	71	23	11	970	901	2	-98%
TOTAAL	135.581	112.421	88.554	85.985	72.732	68.236	-50%

- De aanvoer van trosrozen is, evenals de aanvoer van kleinbloemige rozen, de laatste jaren fors gedaald.
- Nederland is sinds 2005 de grootste aanvoerder, daarvoor was Kenia dat. Het aandeel van Nederland is gestegen van 40% naar 57%. Kenia zag haar aandeel dalen van 57% naar 39%.

Bronnen

- Eurostat:
<http://epp.eurostat.ec.europa.eu>
- Ministerie van Financiën van Japan:
<http://www.customs.go.jp/toukei/srch/indexe.htm>
- Ministerie van Landbouw van de Verenigde Staten (USDA):
<http://www.fas.usda.gov/ustrade/>
- Verenigde Naties:
<http://comtrade.un.org/db/>
- Marktmonitor Japan 2007, PT rapport 2007-71
- Marktmonitor Rusland 2007, PT rapport 2007-76
- Import van siergewassen in de VS, 2002-2006, PT rapport 2007-23
- Chrysant in beeld, PT rapport 2007-74
- Importeursonderzoek Rusland, PT rapport 2006-77
- Productielanden Sierteelt Latijns-Amerika, PT rapport 2008-05